

Peratus Graduan Menceburkan Diri Dalam Bidang Keusahawanan Setelah Tamat Pengajian

Anis Eliani Binti Abdul Rahman, Ainun Rafieza Binti Ahmad Tajudin, Syakirah Binti Ibrahim

Kolej Komuniti Arau, Perlis

Abstrak: Kajian tindakan ini bertujuan untuk mengkaji peratus graduan tentang kepentingan keusahawanan, meningkatkan peratus kemahiran dalam keusahawanan, meningkatkan penglibatan pelajar dalam aktiviti keusahawanan. Jumlah responden seramai 143 responden dari graduan Kolej Komuniti Arau 2021. Soal selidik digunakan sebagai instrumen pengumpulan data untuk memperoleh maklumat tentang penglibatan pelajar dalam keusahawanan. Hasil kajian menunjukkan peratus yang rendah dalam kesedaran kepentingan keusahawanan, kemahiran dan penglibatan aktiviti keusahawanan di kalangan graduan. Cadangan dan penambahbaikan yang dicadangkan dengan membuat taklimat, program aktiviti yang lebih beragam, kerjasama dengan industri, dan penyediaan program latihan kemahiran keusahawanan. Kesimpulannya, pelaksanaan tindakan keusahawanan di dalam institusi pendidikan mengfokuskan dalam meningkatkan kesedaran, kemahiran dan penglibatan aktiviti keusahawanan.

Kata Kunci: keusahawanan, graduan, kebolehpasaran

1.0 REFLEKSI KAJIAN

Kajian tindakan yang dilakukan di Kolej Komuniti Arau mengenai peranan penting pendidikan keusahawanan dalam institusi pendidikan tinggi adalah sangat penting dan memberikan implikasi yang relevan mengikut pelan tindakan (Malaysia., 2016). Hasil kajian menunjukkan bahawa pelaksanaan tindakan keusahawanan di dalam institusi pendidikan dapat memberikan impak positif kepada pelajar. Pentingnya kesedaran akan kepentingan keusahawanan adalah penting bagi para pelajar. Dalam kajian ini, peratus pelajar yang sedar akan kepentingan keusahawanan, menunjukkan bahawa implementasi tindakan keusahawanan dapat meningkatkan kesedaran pelajar mengenai pentingnya keusahawanan. Ini adalah suatu aspek yang baik, kerana keusahawanan memainkan peranan penting dalam memacu pertumbuhan ekonomi negara dan memberikan peluang pekerjaan kepada individu.

Selain itu, kajian ini juga menunjukkan bahawa tindakan keusahawanan dapat meningkatkan kemahiran keusahawanan pelajar. Peningkatan kemahiran ini penting bagi pelajar yang ingin menceburi bidang keusahawanan selepas tamat pengajian. Dalam dunia perniagaan yang kompetitif, kemahiran keusahawanan yang baik adalah kunci kejayaan mengikut *Keperluan* pendidikan keusahawanan untuk membantu graduan dan siswazah memperoleh kemahiran menurut (Smith, 2019) yang relevan agar mereka dapat bekerja sendiri dan mempunyai kesihatan mental yang positif telah ditekankan sebagai satu cara untuk mengurangkan ketidakstabilan dalam negara kita dan mencapai visi 20:2020. Oleh itu, pelaksanaan program latihan kemahiran keusahawanan menurut (Mohd Zaini, 2023) dari segi latihan adalah penting bagi meningkatkan kecekapan dan kebolehan pelajar dalam mengurus perniagaan mereka. Selain itu, kajian ini juga mencadangkan beberapa penambahbaikan yang boleh dilakukan oleh institusi pendidikan tinggi. Peningkatan taklimat, program aktiviti yang lebih beragam, kerjasama dengan industri, dan penyediaan program latihan kemahiran keusahawanan adalah cadangan-cadangan yang relevan. Penambahbaikan ini dapat membantu

meningkatkan penglibatan pelajar dalam aktiviti keusahawanan dan memberi mereka pengalaman praktikal yang berguna dalam dunia perniagaan sebenar.

Secara keseluruhan, kajian ini memberikan penekanan yang baik tentang kepentingan pendidikan keusahawanan dalam institusi pendidikan tinggi dalam mencapai sasaran tahunan sebanyak 6% mengikut enrolmen pelajar semasa. Implikasinya adalah penting bagi institusi pendidikan untuk memperkukuhkan program pendidikan keusahawanan dan menyediakan sokongan yang diperlukan kepada pelajar yang berminat untuk menceburi bidang keusahawanan. Dengan adanya sokongan yang efektif, institusi pendidikan dapat memainkan peranan yang lebih aktif dalam pembangunan ekonomi negara melalui pembangunan keusahawanan yang berterusan.

2.0 FOKUS KAJIAN

Kajian ini akan difokuskan pada pelajar yang telah menamatkan pengajian di Kolej Komuniti Arau. Penyelidik berpendapat sekiranya faktor-faktor tersebut dapat diterapkan kepada pelajar-pelajar, maka peratus graduan yang terlibat dengan keusahawanan akan meningkat.

3.0 Objektif Kajian

3.1 Objektif am

Kajian ini bertujuan untuk mengenalpasti peratus graduan yang menceburkan diri dalam bidang keusahawanan.

3.2 Objektif Khusus

3.2.1 Meningkatkan pencapaian graduan menceburkan diri dalam bidang peniagaan

3.2.2 Meningkatkan kemahiran keusahawanan di kalangan graduan

3.2.3 Meningkatkan penglibatan pelajar dalam aktiviti keusahawanan semasa pengajian

4.0 KUMPULAN SASARAN

Kumpulan kajian ini terdiri daripada graduan Kolej Komuniti Arau 2021. Responden adalah terdiri dari graduan Sijil Sistem Komputer Dan Rangkaian, Sijil Sistem Elektrik, Sijil Fesyen dan Pakaian, Sijil Senibina dan Sijil Kawalan Dan Mutu Makanan. Seramai 143 orang graduan adalah terlibat dalam kajian ini.

5.0 PELAKSANAAN KAJIAN

Proses pengumpulan data dilakukan melalui kaedah kuantitatif dalam bentuk soal selidik secara atas talian.

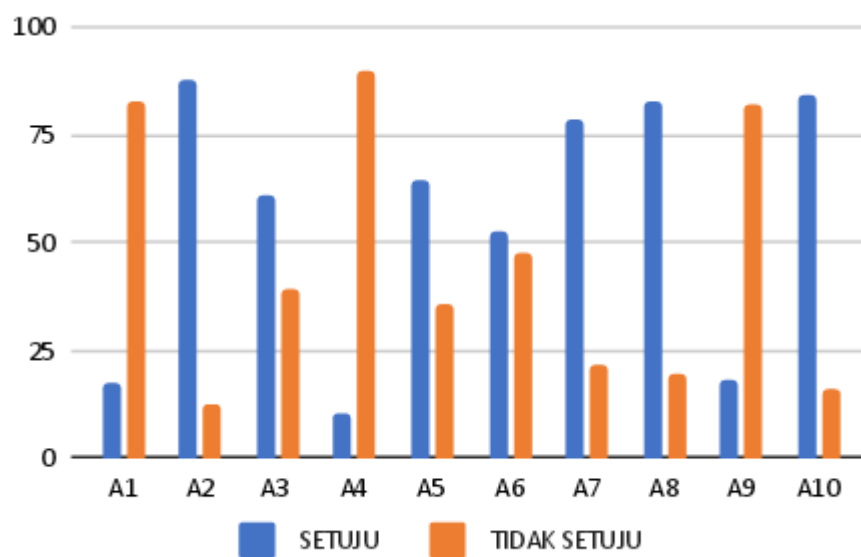
5.1 Soal selidik

Kajian ini berdasarkan soal selidik ke atas graduan 2021, seramai 143 orang. Setiap konstruk mengandungi sepuluh item. Jumlah keseluruhan soalan adalah sebanyak 30 item. Soal selidik akan diberikan kepada graduan ketika hari bergraduasi yang dibuat secara atas talian. Penyelidik mengumpulkan ke semua soal selidik yang telah dijawab oleh graduan.

6.0 ANALISIS TINJAUAN MASALAH

6.1 Soal Selidik

6.1.1 Kesedaran Kepentingan Keusahawanan

Rajah 1: Kesedaran kepentingan keusahawanan

Petunjuk:

Bil	Item
A1.	Setiap semester saya terlibat dengan keusahawanan
A2.	Saya sedar bahawa atribut keusahawanan membantu saya mendapatkan pekerjaan dan menjalankan perniagaan
A3.	Dengan mempunyai atribut keusahawanan yang tinggi ia dapat meningkatkan keyakinan saya dalam menceburkan diri dalam perniagaan
A4.	Setiap semester saya sentiasa berusaha meningkatkan atribut keuhawanan
A5.	Saya tidak tahu mengenai keusahawanan
A6.	Saya belajar hanya untuk lulus sahaja
A7.	Mempunyai tahap pengetahuan yang bagus tidak menjamin pekerjaan
A8.	Saya tidak tahu akan kepentingan keusahawanan
A9.	Pensyarah saya memaklumkan akan kepentingan keusahawanan
A10	Saya dengan kesedaran kepentingan keusahawanan membantu kerjaya saya selepas . tamat

Merujuk kepada dapatan rajah 1 Kesedaran dan kepentingan keusahawanan, salah satu dapatan yang menarik adalah bahawa hanya 17% daripada responden yang setuju bahawa mereka terlibat dengan keusahawanan setiap semester (A1). Ini menunjukkan bahawa terdapat ruang untuk memperluas penglibatan pelajar dalam keusahawanan. Selain itu, sebanyak 87% responden menyedari bahawa atribut keusahawanan membantu mereka mendapatkan pekerjaan dan menjalankan perniagaan (A2). Hal ini menunjukkan kesedaran mereka tentang hubungan yang erat antara keusahawanan dan kejayaan dalam kerjaya. Namun, terdapat beberapa aspek yang perlu diberi perhatian. Hampir 40% daripada responden tidak bersetuju bahawa dengan memiliki atribut keusahawanan yang tinggi, keyakinan mereka dalam menceburi perniagaan akan meningkat (A3). Ini menunjukkan bahawa terdapat ruang untuk meningkatkan keyakinan dan pemahaman pelajar dalam aspek keusahawanan. Selain itu, hanya 10% daripada responden yang bersetuju bahawa mereka sentiasa berusaha meningkatkan atribut keusahawanan setiap semester (A4).

Hal ini menunjukkan keperluan untuk memperkuat semangat pembelajaran dan motivasi dalam keusahawanan di kalangan pelajar. Dapatan yang menarik adalah bahawa sebanyak 64% daripada responden mengakui bahawa mereka tidak memiliki pengetahuan yang mencukupi tentang keusahawanan (A5). Ini menunjukkan keperluan untuk meningkatkan pemahaman dan pengetahuan pelajar tentang konsep dan aspek keusahawanan. Selain itu, sebanyak 52% responden mengakui bahawa mereka hanya belajar untuk lulus sahaja (A6). Hal

ini menunjukkan bahawa terdapat keperluan untuk meningkatkan kesedaran dan motivasi pelajar dalam menjalani pendidikan holistik dan aplikasi praktikal dalam bidang keusahawanan.

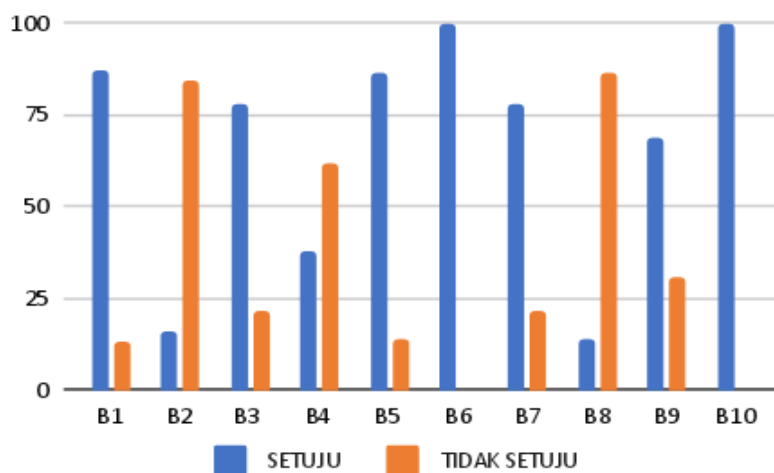
Walaupun sebanyak 78% responden bersetuju bahawa mempunyai tahap pengetahuan yang baik tidak menjamin pekerjaan (A7), masih terdapat ruang untuk meningkatkan pemahaman mereka tentang bagaimana keusahawanan dapat memperluas peluang pekerjaan. Disamping itu, sebanyak 82% responden tidak menyedari akan kepentingan keusahawanan (A8) dan hanya 18% yang mendapat maklumat yang mencukupi daripada pensyarah mereka tentang kepentingan keusahawanan (A9). Ini menunjukkan keperluan untuk meningkatkan penyampaian informasi dan komunikasi tentang keusahawanan di kalangan pelajar.

Dalam menghadapi dapatan kajian ini, terdapat beberapa cadangan dan penambahbaikan yang dicadangkan. Pertama, diperlukan peningkatan taklimat tentang keusahawanan bagi semua pelajar. Taklimat ini harus memberi penekanan yang lebih besar pada kesedaran akan kepentingan keusahawanan dan pelbagai peluang yang boleh diperolehi melalui keusahawanan. Kedua, perlu disediakan lebih banyak program latihan dan kursus keusahawanan bagi pelajar untuk memperluas pengetahuan mereka dalam bidang ini. Ketiga, perlu diselenggarakan program yang menggalakkan penglibatan aktif pelajar dalam aktiviti keusahawanan seperti pertandingan perniagaan dan peluang magang. Ini akan membantu membangun keyakinan dan kemahiran mereka dalam keusahawanan.

Secara keseluruhan, analisis dapatan ini memberikan pandangan yang bermakna tentang keadaan keusahawanan di kalangan graduan Kolej Komuniti Arau. Dengan meningkatkan kesedaran, pengetahuan, dan penglibatan dalam keusahawanan, pelajar dapat memperoleh kelebihan kompetitif dalam dunia pekerjaan dan juga mempunyai potensi untuk menjadi usahawan yang berjaya. Kolej Komuniti Arau dan pensyarah mereka perlu terus memperkukuhkan usaha mereka dalam memperkembangkan budaya keusahawanan di kalangan pelajar. Dengan begitu, pelajar akan dapat mencapai kejayaan yang lebih tinggi dan memberi sumbangan yang berkekalan dalam pembangunan ekonomi negara.

6.1.2 Kemahiran Keusahawanan

Analisis dapatan rajah 2 menunjukkan pelbagai persepsi dan sikap pelajar terhadap keusahawanan. Berdasarkan rajah 2 peratusan yang diberikan, dapat ditarik beberapa kesimpulan. Sebanyak 87% responden bersetuju bahawa mereka mempunyai minat dalam keusahawanan. Ini menunjukkan sebahagian besar pelajar di Kolej Komuniti Arau memiliki kecenderungan dan minat terhadap bidang keusahawanan. Hal ini merupakan aspek yang positif, kerana minat yang kukuh dalam keusahawanan dapat menjadi pemacu untuk mencipta peluang perniagaan yang berjaya. Namun, terdapat pandangan berbeza mengenai pembelajaran keusahawanan di dalam kelas. Hanya 16% responden setuju bahawa kemahiran keusahawanan tidak perlu dipelajari di dalam kelas, manakala 84% responden tidak setuju. Ini menunjukkan bahawa kebanyakan pelajar menyedari pentingnya mempelajari kemahiran keusahawanan secara formal dan mendapatkan pengetahuan serta panduan dari kursus dan aktiviti yang dijalankan di kolej.

Rajah 2: Kemahiran Keusahawanan Pelajar Dalam Menceburkan diri dalam bidang keusahawanan setelah tamat.

Petunjuk:

Bil	Item
B1.	Saya mempunyai minat dalam keusahawanan
B2.	Kemahiran keusahawanan tidak perlu dipelajari di dalam kelas
B3.	Kemahiran keusahawanan adalah sangat penting kepada saya
B4.	Saya hanya perlu mempelajari kemahiran keusahawanan secara individu tanpa mengikuti kursus dan aktiviti keusahawanan di kolej
B5.	Kemahiran keusahawanan memberikan saya keyakinan untuk memulakan perniagaan
B6.	Saya sentiasa meningkatkan kemahiran keusahawanan saya
B7.	Kemahiran keusahawanan adalah sesuatu yang mudah dipelajari
B8.	Pensyarah sentiasa memberikan ruang untuk saya memulakan perniagaan
B9.	Kolej menyediakan platform perniagaan untuk saya
B10	Saya sedar bahawa kemahiran keusahawanan dapat membantu saya dalam memulakan perniagaan

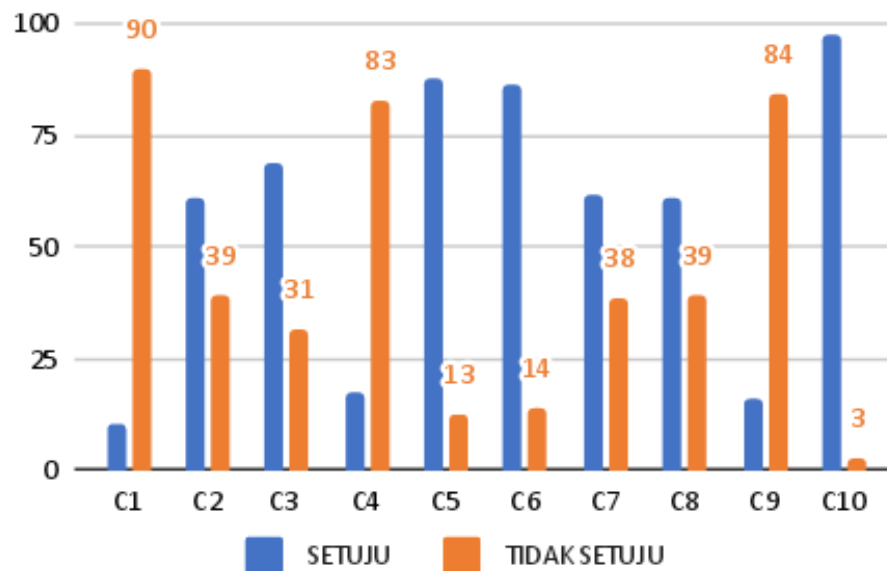
Seterusnya, 78% responden bersetuju bahawa kemahiran keusahawanan adalah sangat penting bagi mereka. Ini mencerminkan kesedaran yang tinggi mengenai nilai dan manfaat kemahiran keusahawanan dalam konteks masa kini. Responden juga mengakui bahawa kemahiran keusahawanan memberikan keyakinan kepada mereka untuk memulakan perniagaan, dengan 86% responden setuju dengan pernyataan ini. Meskipun majoriti responden bersetuju mengenai kepentingan keusahawanan, terdapat beberapa isu yang perlu diberi perhatian. Sebahagian responden (38%) berpendapat bahawa mereka hanya perlu mempelajari kemahiran keusahawanan secara individu tanpa mengikuti kursus dan aktiviti keusahawanan di kolej. Hal ini mungkin menunjukkan perluasan sumber pengetahuan yang mereka gunakan, tetapi kehadiran kursus dan aktiviti keusahawanan di kolej masih penting untuk memberikan panduan dan pembelajaran yang terstruktur. Selain itu, hanya 14% responden setuju bahawa pensyarah sentiasa memberikan ruang untuk mereka memulakan perniagaan. Ini menunjukkan terdapat ruang untuk meningkatkan sokongan dan pembinaan dalam konteks keusahawanan di institusi pendidikan tinggi.

Sebaiknya, pensyarah dan staf akademik perlu terlibat secara aktif dalam memberikan dorongan, bimbingan, dan peluang kepada pelajar untuk melaksanakan projek keusahawanan. Walaupun terdapat beberapa perbezaan pendapat, kesimpulannya adalah bahawa responden secara keseluruhan menyedari kepentingan keusahawanan dan memahami manfaatnya dalam konteks memulakan perniagaan. Oleh itu, penting bagi Kolej Komuniti Arau untuk terus memperkukuhkan program pendidikan keusahawanan, meningkatkan kerjasama dengan industri, dan menyediakan peluang latihan dan pembelajaran yang relevan bagi pelajar. Dengan begitu, mereka dapat menjadi bakal usahawan yang berdaya saing dan membantu membangun ekonomi negara.

6.1.3 Penglibatan Pelajar Dalam Aktiviti di Kolej Komuniti Arau

Analisis dapatan pandangan pelajar terhadap aktiviti keusahawanan di kolej memberikan gambaran yang menarik mengenai pandangan mereka. Walau bagaimanapun, adalah penting untuk diingat bahawa setiap pandangan individu adalah subjektif dan berdasarkan pengalaman dan persepsi masing-masing. Dalam analisis dapatan ini, terdapat beberapa pandangan yang perlu diberi perhatian. Pertama, sebahagian kecil pelajar (10%) bersetuju bahawa aktiviti di kolej tidak membantu mereka meningkatkan potensi diri dalam keusahawanan. Walaupun jumlah ini adalah minoriti, ia menunjukkan bahawa terdapat keperluan untuk menilai semula dan meningkatkan pendekatan dan pelaksanaan aktiviti keusahawanan di kolej. Ini dapat melibatkan penambahbaikan dalam rekabentuk program, sumber daya, dan sokongan yang disediakan untuk pelajar dalam aktiviti keusahawanan. Namun demikian, sebahagian besar pelajar (lebih dari separuh) menyedari bahawa penglibatan aktif dalam aktiviti di kolej dapat menjamin minat pelajar untuk menceburkan diri dalam keusahawanan. Ini adalah berita baik,

kerana minat adalah asas yang penting untuk membangunkan jiwa keusahawanan. Dengan sokongan yang mencukupi, penglibatan aktif dapat memotivasikan pelajar dan membuka peluang untuk mengembangkan kemahiran keusahawanan mereka.

Rajah 3: Penglibatan Pelajar Dalam Aktiviti di Kolej Komuniti Arau

Petunjuk:

C1.	Aktiviti di kolej tidak membantu saya untuk meningkatkan potensi diri dalam keusahawanan
C2.	Saya sedar bahawa Penglibatan aktif dalam aktiviti di kolej dapat menjamin pelajar berminat menceburkan diri dalam keusahwanan
C3.	Aktiviti keusahawanan di kolej membantu saya menambahkan ilmu dan pengalaman
C4.	Aktiviti keusahawanan di kolej tidak menarik
C5.	Aktiviti keusahawanan di kolej memberikan peluang kepada saya untuk melibatkan diri secara aktif
C6.	Saya melibatkan diri di dalam aktiviti keusahwanan yang di anjurkan di pkolej
C7.	Saya merupakan pelajar yang aktif dalam aktiviti di kolej
C8.	Penglibatan aktif dalam aktiviti akan mengganggu pembelajaran saya di dalam kelas

C9.	Saya tidak gemar mengikuti aktiviti keusahawanan di kolej
C10	Pensyarah banyak mendorong saya bergerak aktif di dalam aktiviti keusahawanan di kolej

Selanjutnya, majoriti pelajar (69%) setuju bahawa aktiviti keusahawanan di kolej membantu mereka menambah ilmu dan pengalaman. Ini menunjukkan bahawa aktiviti keusahawanan memberikan platform untuk pembelajaran praktikal dan pengalaman sebenar. Dalam persekitaran yang membolehkan pelajar untuk mengaplikasikan pengetahuan mereka, mereka dapat belajar dari kegagalan dan mencapai kejayaan dalam situasi yang realistik. Walau bagaimanapun, terdapat sebahagian kecil pelajar (17%) yang bersetuju bahawa aktiviti keusahawanan di kolej tidak menarik. Hal ini menunjukkan bahawa perlu ada usaha untuk merancang dan menyampaikan aktiviti yang menarik dan menarik minat pelajar. Dengan pendekatan yang kreatif dan inovatif, kolej dapat meningkatkan daya tarikan aktiviti keusahawanan untuk memastikan penglibatan yang lebih meluas dan bermakna. Selanjutnya, majoriti pelajar (87%) menyatakan bahawa aktiviti keusahawanan di kolej memberikan peluang untuk melibatkan diri secara aktif. Ini adalah tanda yang positif, kerana penglibatan aktif memungkinkan pelajar untuk mengembangkan kemahiran praktikal, kepemimpinan, dan kolaborasi yang diperlukan dalam dunia keusahawanan.

Selain itu, kebanyakan pelajar (86%) melibatkan diri dalam aktiviti keusahawanan yang di anjurkan di kolej. Ini menunjukkan bahawa aktiviti keusahawanan di kolej mempunyai daya tarikan dan memberikan manfaat yang dihargai oleh pelajar. Penglibatan yang tinggi ini mencerminkan antusiasme dan komitmen pelajar terhadap perkembangan keusahawanan mereka. Walau bagaimanapun, perlu diambil perhatian terhadap pandangan pelajar (16%) yang tidak gemar mengikuti aktiviti keusahawanan di kolej. Mungkin terdapat faktor-faktor tertentu yang perlu dipertimbangkan, seperti kepentingan dan minat individu. Kolej boleh memberikan ruang untuk pemahaman dan penghormatan kepada pelajar yang tidak gemar mengikuti aktiviti keusahawanan, sambil menggalakkan dan menyokong mereka yang berminat dan bersemangat. Seterusnya, kebanyakan pelajar (97%) menyatakan bahawa pensyarah banyak mendorong mereka untuk bergerak aktif dalam aktiviti keusahawanan di kolej. Sokongan dan dorongan yang diberikan oleh pensyarah sangat penting dalam membentuk keyakinan dan minat pelajar dalam keusahawanan.

Kesimpulannya, pensyarah memainkan peranan penting dalam membimbing, memberi motivasi, dan memberikan panduan dalam perkembangan keusahawanan pelajar. Kesimpulannya, analisis dapatan ini memberikan maklumat tentang pandangan pelajar terhadap aktiviti keusahawanan di kolej. Walaupun terdapat beberapa perbezaan pandangan, adalah penting untuk terus meningkatkan dan menyempurnakan aktiviti-aktiviti keusahawanan dalam kolej. Dengan melibatkan pelajar secara aktif, menyediakan sokongan yang mencukupi, dan meningkatkan daya tarikan aktiviti, kolej dapat membantu pelajar mengembangkan potensi diri dan membina kemahiran yang diperlukan untuk kejayaan dalam dunia keusahawanan.

7.0 TINDAKAN YANG DIJALANKAN UNTUK MENGATASI MASALAH

Berdasarkan analisa yang dijalankan penyelidik mendapati peratus graduan boleh didapati dengan pelajar diberi kesedaran tentang kepentingan keusahawanan, kemahiran keusahawanan yang masih rendah dan aktiviti di kolej komuniti tidak membantu pelajar untuk meningkatkan potensi diri mereka dalam bidang keusahawanan. Untuk mengatasi masalah yang diidentifikasi dalam analisis dapatan pandangan pelajar terhadap aktiviti keusahawanan di kolej, beberapa tindakan yang dapat dijalankan antara lain:

- i. Meningkatkan Rekabentuk Program: Kolej perlu mempertimbangkan semula rekabentuk program keusahawanan yang ditawarkan kepada pelajar. Program tersebut harus mempertimbangkan minat, keperluan, dan keupayaan pelajar, serta menyediakan penekanan yang cukup pada pembelajaran praktikal dan pengalaman sebenar.
- ii. Meningkatkan Daya Tarikan Aktiviti: Kolej harus menciptakan aktiviti keusahawanan yang menarik dan menarik minat pelajar. Ini dapat dilakukan dengan menggabungkan elemen kreativiti, inovasi, dan teknologi dalam aktiviti tersebut. Kolej juga dapat melibatkan usahawan dan profesional keusahawanan yang berjaya sebagai pembicara atau pengajar tamu untuk memberikan inspirasi dan motivasi kepada pelajar.
- iii. Memperkuat Sokongan dan Bimbingan: Penting bagi kolej untuk menyediakan sokongan yang mencukupi kepada pelajar yang berminat dalam keusahawanan. Sokongan ini dapat berupa perkhidmatan kaunseling, bimbingan kerjaya, akses kepada sumber daya keusahawanan, dan mentorship oleh usahawan berpengalaman. Dengan adanya sokongan ini, pelajar akan merasa didukung dan termotivasi untuk melibatkan diri secara aktif dalam aktiviti keusahawanan.
- iv. Menyesuaikan Pendekatan Pembelajaran: Kolej perlu mengadopsi pendekatan pembelajaran yang lebih praktikal dan pengalaman dalam aktiviti keusahawanan. Ini boleh melibatkan penggunaan studi kes, projek keusahawanan, simulasi perniagaan, dan praktikum industri. Pendekatan ini akan membantu pelajar mengembangkan kemahiran praktikal dan menghadapi situasi dunia nyata dalam konteks keusahawanan.
- v. Memperkuat Kolaborasi Industri: Kolej dapat menjalin hubungan yang erat dengan industri dan komuniti usahawan setempat. Ini boleh melibatkan kerjasama dalam penyediaan program latihan, projek bersama, dan peluang pekerjaan. Melalui kolaborasi ini, pelajar akan mendapat pendedahan yang lebih luas dan mempunyai peluang untuk mempelajari praktik terkini dalam industri keusahawanan.
- vi. Meningkatkan Kesedaran dan Promosi: Kolej perlu mengambil langkah-langkah untuk meningkatkan kesedaran pelajar tentang faedah dan kepentingan aktiviti keusahawanan. Ini dapat dilakukan melalui program orientasi, ceramah motivasi, pameran keusahawanan, dan promosi melalui media sosial dan saluran komunikasi lain. Dengan meningkatkan kesedaran, lebih banyak pelajar dapat menyertai aktiviti keusahawanan dengan sukarela.
- vii. Dengan mengambil tindakan-tindakan ini, kolej dapat meningkatkan pengalaman keusahawanan pelajar dan membantu mereka dalam mengembangkan potensi diri serta persediaan untuk dunia keusahawanan. Penting untuk mengadakan penilaian berkala

dan memantau kesan tindakan ini untuk memastikan kesesuaian dan keberkesanan program keusahawanan di kolej.

8.0 PERLAKSANAAN TINDAKAN DAN PEMERHATIAN

Berdasarkan analisis dapatan pandangan pelajar terhadap aktiviti keusahawanan di kolej, berikut adalah pelaksanaan tindakan dan pemerhatian telah dilakukan selama setahun.

- a. Meningkatkan Rekabentuk Program: Kolej mengadakan sesi dialog dengan pelajar untuk mendapatkan pandangan mereka mengenai pengalaman dan harapan mereka terhadap program keusahawanan. Berdasarkan maklum balas tersebut, rekabentuk program dapat disesuaikan dengan lebih baik untuk memenuhi keperluan pelajar.
- b. Meningkatkan Daya Tarikan Aktiviti: Kolej mengadakan pertandingan keusahawanan, seminar inspirasi, dan bengkel praktikal yang menarik minat pelajar. Selain itu, penggunaan teknologi seperti platform digital dan media sosial juga dapat digunakan untuk mempromosikan aktiviti keusahawanan secara kreatif.
- c. Memperkuat Sokongan dan Bimbingan: Kolej menyediakan program mentorship yang melibatkan usahawan berpengalaman bagi membimbing pelajar yang berminat dalam keusahawanan. Kaunseling kerjaya yang khusus dalam bidang keusahawanan juga dapat disediakan untuk membantu pelajar merancang langkah-langkah kerjaya dalam bidang ini.

Pemerhatian juga telah dilaksanakan bagi melihat keberkesanan tindakan yang telah dirancang. Antaranya adalah seperti berikut:

- a. Penilaian Program: Kolej melakukan penilaian berkala terhadap program keusahawanan yang ditawarkan. Ini melibatkan tinjauan kepada pelajar untuk mendapatkan maklum balas tentang keberkesanan program dan perubahan yang diinginkan. Maklum balas ini akan membantu kolej dalam menyemak semula dan meningkatkan program keusahawanan mereka.
- b. Pemantauan Penglibatan: Kolej memantau jumlah pelajar yang mengambil bahagian dalam aktiviti keusahawanan. Jika jumlah peserta rendah, perlu dijalankan kajian untuk mengenal pasti punca masalah dan mengambil tindakan untuk meningkatkan minat dan partisipasi pelajar.
- c. Pemantauan Hasil: Kolej telah mengikuti perkembangan pelajar yang terlibat dalam aktiviti keusahawanan. Pemantauan ini dilakukan melalui penilaian prestasi, pertumbuhan pengetahuan, dan kemajuan dalam projek keusahawanan. Dengan memantau hasil ini, kolej dapat melihat kesan positif aktiviti keusahawanan terhadap perkembangan pelajar.

Dengan pelaksanaan tindakan yang sesuai dan pemerhatian yang berterusan, kolej dapat memperbaiki dan meningkatkan pengalaman keusahawanan pelajar. Melalui usaha ini, pelajar akan lebih terlibat, termotivasi, dan berkembang dalam bidang keusahawanan, serta siap untuk menghadapi cabaran dan peluang dalam dunia perniagaan.

9.0 REFLEKSI KAJIAN

Refleksi kajian setelah pelaksanaan tindakan yang dilakukan menunjukkan peningkatan yang signifikan dalam peratusan graduan yang berminat dan terlibat dalam keusahawanan. Dengan peningkatan sebanyak 31.1% pada tahun 2022 graduan menceburkan diri dalam keusahawanan, ini menunjukkan kesedaran yang semakin meningkat mengenai kepentingan keusahawanan di kalangan pelajar yang terlibat dalam aktiviti keusahawanan sepanjang berada di kolej. Ini merupakan pencapaian yang positif dan menunjukkan bahawa tindakan yang diambil oleh kolej dalam meningkatkan pengalaman keusahawanan pelajar telah memberi impak yang berkesan. Dengan melibatkan pelajar dalam aktiviti keusahawanan, mereka telah diberi peluang untuk mengembangkan kemahiran keusahawanan, meningkatkan pengetahuan, dan memperluas jaringan profesional mereka.

Penyertaan dalam aktiviti keusahawanan di kolej juga memberikan peluang kepada pelajar untuk mengaplikasikan pengetahuan yang mereka pelajari dalam situasi sebenar perniagaan. Ini membantu mereka memahami secara praktikal cabaran dan proses yang terlibat dalam menjalankan perniagaan. Melalui pengalaman ini, graduan menjadi lebih berkeyakinan dan bersedia untuk menghadapi dunia perniagaan selepas tamat pengajian. Peningkatan peratusan graduan yang berminat dalam keusahawanan juga memberikan petunjuk bahawa aktiviti keusahawanan di kolej memberi kesan positif dalam membangkitkan semangat dan minat pelajar terhadap bidang ini. Ini juga menunjukkan bahawa pelajar semakin sedar akan peluang-peluang keusahawanan yang ada dan kepentingan memperoleh kemahiran keusahawanan dalam kehidupan profesional mereka. Refleksi kajian ini memberikan keyakinan kepada kolej bahawa pendekatan dan tindakan yang diambil untuk mempromosikan keusahawanan di kalangan pelajar telah memberi hasil yang memberangsangkan. Oleh itu, kolej boleh terus mengukuhkan program dan aktiviti keusahawanan mereka serta memperluas lagi peluang dan sokongan untuk membantu pelajar mengembangkan potensi keusahawanan mereka sepanjang tempoh pengajian.

10.0 CADANGAN UNTUK KAJIAN SETERUSNYA

Terdapat beberapa cadangan yang boleh dijalankan untuk kajian seterusnya adalah selain melihat peningkatan peratusan graduan yang berminat dalam keusahawanan, adalah seperti berikut:

- i. Kajian kesan jangka panjang dari penyertaan pelajar dalam aktiviti keusahawanan di kolej. Kajian ini boleh merangkumi penilaian prestasi dan kejayaan perniagaan mereka selepas tamat pengajian, tahap kepuasan kerja, serta sumbangan mereka terhadap pembangunan ekonomi dan masyarakat.
- ii. Kajian faktor yang mempengaruhi penyertaan dan minat pelajar dalam aktiviti keusahawanan. Penyelidik mengkaji faktor-faktor yang mempengaruhi minat dan penyertaan pelajar dalam aktiviti keusahawanan di kolej. Faktor-faktor seperti persepsi terhadap keusahawanan, tahap sokongan institusi, persekitaran pembelajaran, dan keupayaan untuk mengakses sumber-sumber keusahawanan boleh dikaji untuk memahami apa yang memotivasikan atau menghalang pelajar daripada terlibat secara aktif.

iii. Kajian kesan program dan aktiviti keusahawanan yang disediakan oleh kolej. Penyelidik melakukan kajian impak terperinci tentang program dan aktiviti keusahawanan yang disediakan oleh kolej. Dapatkan maklum balas daripada pelajar mengenai manfaat, keberkesanan, dan kepuasan mereka terhadap program tersebut. Ini dapat membantu kolej memperbaiki dan menyempurnakan program keusahawanan mereka serta memastikan mereka memenuhi keperluan dan harapan pelajar.

iv. Mengkaji kesan program mentor-mentee dalam konteks keusahawanan. Penyelidik mengkaji kesan program mentor-mentee yang diperkenalkan dalam konteks keusahawanan di kolej. Program mentor-mentee ini dapat membantu pelajar mendapatkan bimbingan, nasihat, dan sokongan daripada para usahawan berjaya atau profesional dalam industri keusahawanan. Kaji kesan program ini terhadap perkembangan dan keyakinan pelajar dalam memulakan perniagaan mereka sendiri. Dengan melakukan kajian lanjutan mengenai aspek-aspek tersebut, kolej akan dapat meningkatkan lagi program dan inisiatif keusahawanan mereka untuk memenuhi keperluan pelajar dan membantu membangunkan generasi pelajar yang berdaya saing dalam bidang keusahawanan.

Rujukan

Malaysia., K. P. (2016). *Pelan tindakan keusahawanan IPT 2016-2020*. Kuala Lumpur:

Kementerian Pendidikan Malaysia.

Mohd Zaini, S. (2023). *Konsep kesediaan keusahawanan berdasarkan kajian kes*. UKM

Journal Article Repository, 1-15. doi: 10.1177/1350507609348020.

Smith. (2019). *Keusahawanan dalam pembangunan ekonomi*. *Jurnal perniagaan dan*

Keusahawanan, 10(2), 45-60.